І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 146. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 10-го СЕРПНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 10, 1966 No. 146. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 9-го серпня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ СХВАЛИВ ПОЛІПШЕННЯ ДО закону про допомогу на час безробіття більшістю 53-ох до 31-го голосу. Згідно з цим законопроєктом стейти мусіли б призначити відповідну допомогу безробітним, щоб могли діставати федеральні фонди на цю ціль. Схвалений Сенатом проєкт, уважає успіхом зорганізоване робітництво, яке бориться за поліпшення програми допомоги безробітним. Але в політичних колах уважають цю перемогу робітництва за тимчасову, бо немає певности, чи Палата Репрезентантів погодиться на ті поправки, які схвалив Сенат. Палата схвалила свою редакцію законопроєкту в цій справі ще в липні, проти якої гостро виступили представники зорганізованого робітництва.

КАНАДА ПОТРЕБУЄ ЗАКОРДОННИХ фахових робітників, бо темп збільшення її населення сповільнюється. Тепер населення Канади становить 19,919,000. Тепер є в Канаді на 1,681,000 осіб більше як 5 років тому, але це на 9,2-відсоткове збільшення значить, що річний приріст населення не становить навіть по два відсотки річно. В 1961-му році на тисячу осіб народилося було 26.1 відсотка населення, а в 1965-му році цей відсоток виносив тільки 21.4. В останніх п'ятьох роках було на 112,000 менше народин як в попередньому п'ятиріччі, але число смертних випадків в тому самому часі збільшилося на 45,000. Як так далі буде, то буде більше місця в школах, але недостаттаме фахових робітників до розбудови економіки.

ГОЛОВА ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ РАДИ Економічних Дорадників Гарднер Еклі заявив, що і працедавці і світ праці мусять притримуватися якоїсь засади, визначуючи ціни на товари та висоту робітничих заробітків. Досі в цих справах обов'язує засада, яка допускає, що робітничі платні можна б збільшувати без сприяння інфляції на 3.2 відсотка. Еклі заявив, що дотеперішня засада не є ідеальна, і в останньому часі її порушили і робітники і працедавці. Але Еклі домагається, щоб таки була якась вказівка, яка дозволила б на справедливу розв'язку справи цін і заробітків, бо тільки тоді можливе повне затруднення, потрібне для здорової економіки.

РАДА СТЕЙТОВИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПАЛАТ домагається, щоб Конгрес схвалив на допомогу закордонним державам тільки 2 більйони дол. у фінансовому році, який почався 1-го липня цього року. Конгрес плянує схвалити на цю ціль коло 3 більйонів долярів, а Уряд президента Джансона домагається на допомогу закордонні 3.4 більйона долярів. Рада Торговельних Палат гадає, що як Конгрес схвалить для закордону тільки два більйони долярів, тоді не треба буде збільшувати прибуткових податків в майбутньому.

СССР ЗМОЖЕ ЗДОБУТИ ПЕРЕВАГУ на морі перед кінцем цього сторіччя, якщо ЗДА та інші держави вільного світу не робитимуть заходів, щоб до цього не допустити. Так твердять два конгресмени, члени Палатної Комісії в справах торговельної фльоти — демократ із фльориди Пол Роджерс і републиканець із Массачусетс Гестінґс Кейт, які в січні ц.р. відвідали СССР. Вони здали звіт Конгресові, в якому твердять, що СССР вже тепер має другу щодо величини фльоту по ЗДА. СССР плянує розбудову своєї фльоти, щоб вона відповідала політичним, економічним, військовим і науковим інтересам комуністів.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ЗАПРОПОНУВАВ БРАЗИЛІЇ КРЕДИТ У ВИСОТІ 100 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ. До Ріо де Жанейро прибув совєтський міністер закордонної торгівлі Ніколай Потелічев, щоб підписати договір про торговельний обмін, що доторгує виносив около 70 мільйонів долярів річно. Цей високий кредит СССР для Бразилії вважається підтримкою підривної комуністичної політики в Латинській Америці. Бразилія хоче використати цей кредит для розбудови свого нафтового промислу. Кредит передбачений на вісім років із 4-відсотковим зобов'язанням. Це нижчий відсоток, ніж інших европейських країн, але вищий за американський.

ПРЕМ'ЄР ІНДІЇ ІНДІРА ГАНДІ ЗАПОВІДАЄ ХВИЛЮ ДОБРОБУТУ В ІНДІЇ. Звертаючись до мешканців загрожених бідністю і голодом районів Індії, пані Ганді закликає їх запрестати демострацій. „Ми мусимо будувати, а не нищити" — говорила пані Ганді. Вона заперечила, що амбітне плянування в Індії загрожує інфляцією і виснювала, що уряд буде всіми засобами допомагати зростові економіки, щоб забезпечити добробут усім громадянам Індії.

ПРЕЗИДЕНТ АРАБСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ҐАМАЛЬ АБДЕЛЬ НАССЕР заявив, що західня система демократії не відповідає для його країни. Нассер говорив, що він не може погодитись на створення ще одної опозиційної партії, бо вона була би інфільтрована західними шпигунами. Арабський диктатор говорив, що західня форма демократії не покривається із арабськими традиціями, які він бажає зберегти. Ці заяви Нассера були висловлені на зборах арабських студентів, які студіюють закордоном.

В ПОЛЬЩІ ЗАСУДИЛИ 13 ОСІБ ЗА ЧОРНУ ТОРГІВЛЮ М'ЯСОМ. У Варшаві викрили зловживання в державному м'ясному комбінаті. За крадіж і продаж на чорному ринку м'яса 13 працівників цього комбінату були засуджені на кари від дев'ять місяців до десяти років ув'язнення. Головний книговод комбінату Генрик Серпутовський, обвинувачений у зловживаннях на суму 140 тисяч долярів, засуджений на дасять років тюрми.

ПРЕМ'ЄР ГАРОЛЬД ВІЛЬСОН ЗАЯВИВ У ПОНЕДІЛОК, що знову почались переговори з Родезією. Цього тижня виде офіційна англійська делеґація до Родезії. Про компроміс Родезії з урядом Англії говориться вже від якогось часу у Лондоні. Англійська делеґація, яка вже в тому тижні буде в Салісбурі, має знайти можливості компромісу. Президент сусідньої з Родезією Замбії Кеннт Каунда перестерігає африканські держави перед компромісами, що їх мала б підписати Англії.

В ДЖАКАРТІ ПОЧАЛИСЬ АМЕРИКАНСЬКО - ІНДОНЕЗІЙСЬКІ РОЗМОВИ про економічну допомогу Індонезії. Американський амбасадор Маршал Ґрін розмовляв з міністром закордонних справ Індонезії Адамом Маліком про американську допомогу економічно загроженій країні. Малік заявив після цієї розмови, що ЗДА дуже обережні з новою допомогою. До Джкарти прибув також міністер закордонних справ Австралії Поль Гаслюк і він зустрінеться там із членами нового індонезійського уряду. Гаслюк не зробив ніяких заяв відносно економічної допомоги.

На Союзівці відкрито 13-ий з черги Курс Українознавства з участю 48 студентів

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — В понеділок 8 серпня ц. р. на цій Оселі УНСоюзу відбулось відкриття тринадцятого уже з черги Курсу Українознавства, влаштовуваного кожного року в серпні для української молоді ЗДА і Канади. Започаткований 1954 цьогорічний Курс Українознавства Службою Божою, що її відправив о год. 9-ій ранку парох Союзівки Впр. о. Любомир Гузар. Після Служби Божої учасники Курсу перейшли під проводом своїх вчителів до великої залі будинку „Львів", в якому приміщені курсанти і в якому відбуваються виклади. Зібраних на залі курсантів привітав гол. предсідник УНС Йосип Лисоґір. Про цілі і завдання Курсу Українознавства говорив його директор проф. д-р Василь Стецюк. З короткими промовами виступали представники Фундації Ліґи Української Молоді Північної Америки пп. Євген Вадяк та Володимир Боднар, гол. редактор „Свободи" А. Драган та управитель Союзівки Данило Слободян. Після церемонії відкриття почалися перші зайняття. Крім проф. В. Стецюка вчителями на цьому Курсі є Іван Близнак, Михайло Васьків, Оксана Драганівна й інструкторами для окремих ділянок мистецтва є Іван Задорожний (спів), Волт. Бакад (танки) та Роман Левицький (гра на бандурі). Цього року під час відкриття Курсу з'їзголошено 60 учасників було присутніх 48, в тому числі 35 дівчат і 13 хлопців, з багатьох стейтів ЗДА і провінцій Канади. Курс триватиме три і пів тижня. Досі Курси Українознавства відбуло понад 1 000 студентів, багато з яких беруть тепер активну участь в громадському і культурному житті українськоі спільноти ЗДА і Канади.

Конґрес має ще вирішити важливі законопроєкти на цій сесії

Вашингтон. — Вже почався другий тиждень серпня, але Конґрес має ще вирішити цілий ряд законопроєктів в другій сесії 89-го Конґресу, хоч і і сенатори і конґресмени радо поїхали б до своїх стейтів і виборчих округ, щоб вести виборчу кампанію за свій перевибір в перших днях листопада. Законопроєкт про оборону громадянських прав є тепер в Палаті Репрезентантів, а в Сенаті над ним нараджується комісія. В ньому найтруднішим питанням той пункт, який вимагає скасувати расові обмеження при продажу домів і винаймі мешкань. Є в ньому пункт про об'єднання шкіл. Републиканці в Сенаті заявляли, що не погодяться на скасування расових обмежень, що існують тепер в справі мешкань. Сенатська Комісія працює над проєктом про схвалення $1.75 більйона на поборювання вбогости, а Палата ще не почала праці над ним. Комісії в обидвох Палатах опрацьовують законопроєкт про федеральну допомогу елементарному і середньому шкільництву (гай скулам). Палата вже схвалила $2.9 більйона на будову коледжів, а Сенат тримає цей проєкт ще в Комісії. Палата прийняла вже проєкт про збільшення мінімальної заробітної платні до дол. 1.60 за годину праці, а Сенат працює над цим проєктом ще в Комісії. Невирішений ще проєкт про організацію Транспортового Департаменту. Те саме відноситься до законопроєкту про так звані „безпечні" авта, який схвалив вже Сенат, але він застряг ще в Палатній Комісії. В комісіях обидвох Палат є проєкт Поправки до Конституції в тому напрямку, щоб каденція конґресменів тривала не два, тільки чотири роки.

В липні було затруднених 76,400,000 робітників

Вашингтон. — В липні цього року число затруднених становило 76,400,000 і було на 1,600,000 більше в порівнянні з липнем 1965-го року. Число безробітних в липні ц. р. виносило 3.9 відсотка всіх робітничих сил країни, в основі таке саме, як пересічно у всіх місяцях цього року, число нефармерських робітників в липні ц. р. виносило 63,800,000, на 3,100,000 більше, як рік тому. В цьому числі є 920,-000 у віці до 20-ох років але між ними є тільки 33,-000 неґрів. Число безробітних в липні становило 3.9 відсотка всіх робітних сил, отже дещо зменшилося, бо в червні воно виносило 4 відсотки. Але в лютому і в квітні цього року число безробітних виносило тільки 3.7 відсотка. Та в липні 1965-го року відсоток безробітних становив 4.5. Липневе число затруднених —76,-400,000, є новим рекордом для цього місяця. Комісар статистики в Департаменті Праці Артур М. Росс ствердив, що найбільший відсоток безробітних є між молодю неґритянського походження. Те саме є і між дорослими робітниками. Число годин праці тижнево в липні ц. р. зменшилося на 0.4 години і становило 41.2 години, що свідчить, що зменшився дещо інфляційний тиск на економіку, але це сталося внаслідок сповільнення в автомобільному промислі.

ЗАКРИТТЯ ДІВОЧОГО ТАБОРУ НА СОЮЗІВЦІ

Учасниці відпочинково - виховного табору дівчат із своєю директорокою панею Зиновією Пиріг, впорядниками, гол. предсідником УНС И. Лисоґором, головою контр. комісії д-ром В. Галаном, гол. контр. І. Ващуком та ін. гістьми.

ЗАПРИСЯЖЕННЯ НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА КОЛЮМБІЇ

В Боготі, столиці південно - американської держави Колюмбії, відбулося заприсяження нового президента. На фото: д-р Карльос Ліерас Рестрепо (зліва), складає присягу, не підносячи руки. Проводить присягу Едвардо Абучайбе, президент колюмбійського парляменту.

Американці відбили наступ північно-в'єтнамських реґулярних військ

Сайґон. В середущій частині В'єтнаму американські з'єднання відбили наступ реґулярних частин північно-в'єтнамської армії. Компанія Першої Дивізії повітряної кінноти мала великі втрати у двогодинному бою з північно-в'єтнамськими з'єднаннями, що в силі понад 500 вояків наступали із трьох сторін. Американська артилерія і летунство розбили ворожий наступ і змусили ворога до втечі. Один літак Ф-105 зістрілили. Згідно з військовим повідомленням американці мали поважні втрати. Рахують, що около тридцяти вояків з цієї компанії, в силі около 150 вояків, було вбитих. Цей бій відбувся в долині Дранг. Американське командування заявляє, що Північний В'єтнам перекинув в долину Дранг три полки з Камбоджі. Алерканські літаки повели знову налет на воєнні споруди в Північному В'єтнамі. Ганой подав, що шість американських літаків зістрілено, та немає про це потвердження в американському звідомленні.

В'єтнамські студенти осуджують подружжя з американськими вояками

Сайґон. — Група студентів університету у Сайґоні виступила проти подруж в'єтнамських дівчат із американськими вояками і вимагала сеґреґації всіх чужих військових з'єднань та її означення реченця для виведення всіх чужих військ з В'єтнаму. Ці вимого висунули студенти під час віча в Сайґоні. Студенти закликали, щоб покінчити з війною і почати розв'язку економічних, політичних і суспільних проблем, що їх виплодила війна. Студенти критикували в'єтнавських жінок, які для кращого життя виходять замуж за американських вояків.

Помер Е. Мольнар, колишній міністер закордонних справ комуністичної Угорщини, згодом критик марксизму

Відень. — Аґенція Ройтерса подала за Угорською Пресовою Службою повідомлення про смерть Еріка Мольнара, двократного міністра закордонних справ у коаліційному і потім вже комуністичному уряді Угорщини. Мольнар, історик за фахом, приєднався до комуністичної партії ще в 1928 році, коли вона була нелеґальною на Угорщині. Міністром закордонних справ він був після війни — в 1948 році і потім в 1952-53 роках. Займав також становища міністра справедливости та суспільної опіки і був членом редакційної колеґії офіційного ідеологічного органу комуністичної партії Угорщини. Як історик, Е. Мольнар заступав у 50-их роках непопулярний на Угорщині погляд, що первісними мешканцями Угорщини були слов'яни. Десять років пізніше Мольнар почав виступати із гострою критикою основних тез і догм марксизму, заперечуючи зокрема погляд Маркса, що внутрішні суперечності приведуть неминуче до занепаду й упадку капіталістичної системи. Висловлював Мольнар також думку, що в сьогоднішній час теза Маркса про неминуче зубожіння й експлуатацію мас працюючої кляси в капіталістичній системі є цілком перестарілою.

Квартет Бандуристів буде головною атракцією культурно-мистецької імпрези в найближчу суботу на Союзівці

Союзівка, Керґонксон, Н. Й. — Найближчої суботи, 13 серпня ц.р. програму звичайного під час вакаційного сезону на цій Оселі УНСоюзу в Кетскильских горах мистецько-розвагового вечора виконає відомий із своїх виступів в різних містах ЗДА і на Союзівці Квартет Бандуристів під проводом Романа Левицького. До складу Квартету крім керівника Р. Левицького входять ще бандуристи Іван Івашко, Володимир Юркевич та Михайло Біленький. У програмі концерту передбачені історичні, народні та модерні пісні. Концерт Квартету Бандуристів буде переплітаний танковими виступами групи працівників Союзівки — дівчат і хлопців.

„Еко про себе" на Союзівці

Союзівка, Керґонксон, Н. Й. — В серії мистецько-літературних вечорів, що відбуваються на цій Оселі УНСоюзу кожної неділі, виступить у неділю 14 серпня ц. р. відомий український мистець і гуморист, видавець і редактор „Лиса Микити" Едвард Козак — Еко. Темою вечора буде „Еко про себе" — розповідь із гастролями. Цього ж дня по полудні, почнаючи від 3-ої години, буде відбуватися на великій залі „Веселка" виставка малярських праць мистця. Так само, як і під час попередніх подібних вечорів хтось із присутніх гостей матиме нагоду здобути мистецький твір Е. Козака, що його він пожертвував на фонд будови української католицької церкви св. Трійці на Союзівці.

В Югославії ув'язнено Михайла Михайлова за спробу видавання опозиційного до комуністичного режиму журналу

Београд, Югославія. — В понеділок 8 серпня арештовано в місті Задарі над Адрійським морем відомого із своїх спогадів „Московське літо 1964 року" югославського славіста, російського походження Михайла Михайлова. Колишній викладач філософічного факультету в Задарі, він був ув'язнений минулого року за свої антисовєтські погляди, зокрема за критику Сталіна, висловлені в названих спогадах і засуджений на кару в'язниці окружним судом в Задарі. Вирок цього суду був скасований згодом хорватським Найвищим Судом і Михайлова звільнено, але й викинено його з університету. Арештовано тепер Михайлова під закидом „поширювання фальшивих відомостей". Останнім часом Михайлов виступив був із пляном зорганізувати окрему не-комуністичну групу і видавати опозиційний до комуністичного режиму суспільно-політичний журнал. Цей свій плян викликав він у листі до президента Тіта і у своїх статтях поширюваних у відписах в Югославії і публікованих для його ж підписом за кордоном. Не зважаючи на арешт Михайлова, зібрання засновників плянованого ним журналу має таки відбутися. Ще перед своїм ув'язненням Михайлов приготовив і розіслав текст своєї доповіді на це зібрання. В цьому проєкті викладений плян „незалежного демократичного, соціялістичного за ідеологією, політичного і суспільно-громадського журналу". Керівники комуністичного режиму Югославії підкреслювали вже у своїх виступах кількома наворотами, що вони не толеруватимуть створення будь-якої другої політичної партії в Югославії. Дехто вимагав ув'язнення Михайлова, щоб таким робом припинити його діяльність. Михайло Михайлов має тридцять й один рік, є сином колишніх російських емігрантів.

„Літературна газета" боїться подати, хто був чоловіком Наталени Королевої

Київ. — Київська „Літературна газета" подала вістку свого кореспондента Н. Гнатюка з Праги про смерть української письменниці Наталени Королевої. В повідомленні подано дослівно: „Народилася вона 1888 в Сан Педро (її мама була еспанкою). Вчилася в еспанських, французьких та російських школах, а також у Києві". Ніхто не подано про те, як ця еспанка стала українською письменницею і хто був її чоловіком. Важко повірити, що кореспондент Гнатюк не подав цих важливих даних про нашу письменницю, але редакція „Літературної газети" чомусь не відрукувала їх. Наталена Королева походила з роду Дунін - Борковських, а її чоловіком і провідником в українську літературу був відомий український діяч, вчений - зоолоґ д-р Василь Королів - Старий, який вивів також письменницький талант, написавши кілька творів, між ними автобіоґрафічний роман "Згадки про мою смерть". Як член дипломатичної місії Української Народної Республіки Василь Королів-Старий виїхав до Праги а з ним і його дружина. Там вони залишились на еміґрації. „Літературна газета" не подала також, які то нариси, оповідання, спогади й історичні романи написала Наталена Королева. А саме ці твори визначають Наталену Королеву вповні оріґінальною письменницею. Теми її творів євангельські, вона присвятила велику увагу легендам з часів середньовіччя. Окремою книгою вийшли її „Легенди старокиївські". Чому редакція „Літературної газети" боїться подати повну інформацію про українську письменницю — невідомо. Чейже російська комуністична преса не тільки подає всі дані про таких російських письменників еміґрантів - письменників, як Бунін, та ще й придбала їх і передруковує їхні твори. Українській пресі під контролею московсько - большевицького насилля не вільно навіть подати правдивих даних про письменника.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА В АРГЕНТИНІ

Буенос Айрес. (М. Д.). — При українській католицькій катедрі концентрується найбільше число українців, бо там має осідок також Пласт, Рідна Школа, як також Вищі курси Українознавства. Курси ці відбуваються в парохіяльнім домі при Катедрі, але ведуться в рямках Католицького Університету під проводом проф. д-ра Б. Галайчука. Навчання на Курсах заплановано на 2 роки з можливостями продовження на 3, — і в них беруть участь 50 слухачів, переважно середньо-шкільна молодь, та деяке число абсольвентів університету. На курсах викладають проф. д-р Б. Галайчук — Історію, Л. Тавриццька — Літературу, мгр В. Улицький — мовознавство, мгр М. Василик — Географію, та о. Порітко — релігійну культуру.

В ЖОВТНІ ВІДБУДУТЬСЯ ЗБОРИ АУКП

Філядельфія, Па. — Головна Управа Асоціяції Української Католицької Преси повідомила, що Четверті Звичайні Загальні Збори членів АУКП відбудуться в Шикаго, Ілл., в приміщенні парохіяльної катедральної школи св. о. Миколая в суботу, 29 жовтня 1966 року. Наради почнуться в год. 1-шій по полудні словом, що його виголосить Єпископ Епархії св. о. Миколая, Преосв. Кир Ярослав.

У програмі Заг. Зборів членів АУКП предвиджені звіти уступаючих Органів, три доповіді (о. д-ра В. Гавліча: „Соборовий декрет про засоби лучби", о. ред. Я. Свищука: „Звіт про Конвенцію Катол. Пресової Асоціяції ЗДА і Канади" і ред. М. Вайди: „Українська катол. преса у вільному світі"), схвалення напрямних і постанов для дальшої діяльности і виставка української католицької преси.

В ТОРОНТІ ВІДБУДЕТЬСЯ ВИСТАВА ОПЕРИ „МАЗЕПА"

Торонто. — Ще цього року буде поставлена в Торонті опера П. Чайковського „Мазепа" яку перший раз поставив Український Театр під керівництвом Дм. Чутра в Ню Йорку ще в 1933 р.

Український Оперний Ансамбль ставить оперу „Мазепа" а спонзорує її Союз Українських Канадійських Ветеранів, в 100-ліття Державности Канади і 50-річчя проголошення Української Народної Республіки. У пляні є поставити опери М. Лисенка „Тарас Бульба".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Американський спосіб життя

У своїх звідомленнях про трагічну подію в Тексаському університеті, в Остині, американська преса називала Вітмана „звичайним американським юнаком". Це підхопила світова преса, намагаючись у своїх коментарях знайти в трагічній події, що має свої заложення не тільки в духовій конструкції вбивника, але й в конструкції модерного суспільства, щось питоме американське, підсуваючи думку, що нагальне вбивство — звичайна подія в Америці. Японська преса підкреслила соціологічне підложжя цієї трагедії, вважаючи її за вияв невдоволення молодих людей з суспільства, в якому вони живуть.

Дошукування „американського" в цій трагічній події не випадкове. Америка стала не тільки першою світовою потугою, вона витискає свою печать на способі життя майже в усіх країнах нашої землі. „Американізація" проходить поступово і систематично у світі в усіх ділянках людського життя. Недавно прем'єр Франції Помпіду на нарадах Товариства охорони чистоти французької мови звернув увагу на те, як багато американізмів прийнялось у французькій мові. З іншого кінця землі подають, що ворог Америки число 1 Го Чі Мінг курить виключно американські цигарки. А в Кенії міністер господарства Том Мбоа захвалював виховну вартість американського фільму „Боназа", в якому повчається африканських тубільців, що добре, а що зле і хто є дійсно героєм.

Американське розвагове мистецтво здобуло дослівно ввесь світ. Платівки з пісеньками Нансі Сінатри продаються найкраще і в Мехіко Сіті, і в Римі, і в Бонні, і в Женеві. Телевізійна програма „Бейтмен" популярна так само в Токіо, як і в Лондоні та в Буенос Айресі. В Будапешті місцевий щоденник радив читачам наслідувати звичаї театральної вистави „Май фер Леді". У Варшаві найкращою виставою театрального сезону була комедія „Гу іс ефрейд ов Вірджінія Вулф", хоч поляки ще менше, ніж американці, розуміють, що означає прізвище письменниці Вірджінії Вулф. Та найбільше завважується американізацію у поширенні американсько-англійських слів у всіх мовах світу. Такі слова, як „зіппер", „джет" „сателіт", „бестселер" і багато-багато інших, стають частиною мов інших народів.

Головна причина поширення американізації в щораз більшій модернізації способу життя. Властиво американізація тотожна з модернізацією, бо Америка стала передовою країною технологічного поступу. Тут вперше людина знайшла в широкому вжитку контакт з автомашиною, з телефоном, з радіо, з рефриджерейтором, з телевізором, з з пральною машиною. Популяризація цих приладів, що входять у щоденний вжиток у світі, йде під гаслом не модернізації, а — американізації, бо загальне застосування знайшли вони передусім на терені Америки. Велике багатство Америки зумовлює її коштовний технологічний прогрес. Високий життьовий стандарт в Америці імпонує всім людям у світі, і вони й собі прагнуть цього стандарту. Звідтіль захоплення всім американським, в цьому таємниця переможного походу американізації.

Американці признають самі, що багато з того, що світ приймає, як американське, не є чи радше не було американським. Америка — це країна імігрантів. Різні народи принесли сюди свою культуру і свій спосіб життя. Те, чого не дістала Америка від інших і що є типово американське, — це постійне змагання до нового, що й є основною рисою молодого американського суспільства. Імігранти прибували до Америки з вірою, що тут можна краще і багатше жити. І ця віра домінує постійно. Американці вірять, що людина є паном землі і своєю працею та своєю інтелігенцією може здобути те, що хоче і чого потребує. Американська система, яка гарантує вільний розвиток кожної людини, забезпечує постійний ріст і досягнення в постійному співзмаганні.

Найбільший вплив має Америка на молодь. Молодь всього світу задивлена в американський спосіб життя і намагається наслідувати американську молодь. „Бітніки" — це вже не тільки американське явище; їх маємо в Німеччині, у Франції, в Англії, навіть в СССР. Протестаційні акції американських студентів знайшли скоро наслідників серед студентів европейських країн. Погоня за повним життям, молодече прагнення вижитись характеризує не тільки американську молодь, але й молодь всіх інших країн. Разом із своїм добробутом Америка імпонує світові вартостями своєї культури, вартостями нематеріяльного характеру. Тому то всі народи заінтересовані у загальному поступі американізації, що повинна бути виявом змагань людей до кращого життя.

ПІД ЗНАКОМ ВИБОРІВ

Париж. — Хоч у Франції настав „огірковий сезон" і Париж спорожнів, бо мешканці столиці вирушили в подорожі на відпустку, у політичних колах — урядових і опозиційних — іде ідеологічна й технічна підготова до виборів. Франція має вибрати новий парлямент навесні 1967 року.

Париж являє собою тепер своїм зовнішнім виглядом якесь ніби будівельне підприємство: майже на кожній вулиці ремонтують водопровід, каналізацію, всюди гудуть мотори, на домах висить риштовання, по якому лазять малярі. Міністер Мальро звелів помалювати чи побілити всі доми Парижу, щоб зробити його привабним для ока. Дощі періщать над свіжопофарбованими домами, але робота не припиняється.

Хто може вгадати, які партії переможуть у виборах до французького парляменту? Відомо, що де Голль ледве - ледве здобув більшість голосів у президентських виборах в грудні 1965 року. А треба пам'ятати, що в різних колах Франції де Голль має популярність з уваги на його заслуги для країни в другій світовій війні.

Одначе, інакше ставляться французи до партії „ґоллістів", що стоїть при владі. Їх називають „аррівістами" (кар'єристами). Оскільки ця партія стоїть при владі вже від 1958 року, багато французів хочуть зміни, хочуть дати шанси й іншим партіям показати, що вони вміють.

Отож урядова партія шукає способу, як здобути голоси громадян у виборах до парляменту. Цими днями міністер Дебре, невсипущий сателіт де Голля, оголосив проєкт збільшення пенсій для старих, інвалідів і сиріт. Це має показати, що уряд не забуває за „пригноблених і бідних", а тому сподівається, що вони з вдячности виберуть кандидатів партії, яка обіцяє їм добродійства.

Також і на інших струнах грає партія ґоллістів: вибухи французьких атомових бомб на далеких островах Тихого океану мають показати французам, що уряд де Голля дбає за незалежність і безпеку Франції.

Це ще не все, бо на цю пропаґанду ґоллістів опозиція напевно заявить, що уряд згадав за бідних і голодних тільки перед виборами; що атомові бомби — це тільки символ, а реальної оборони для Франції вони не можуть забезпечити: водневої бомби Франція ще не має.

Опозиційна преса в Парижі принесла вістку, що де Голль шукає певніших ґарантій для успіху своєї партії. Він, як пишуть газети, шукає порозуміння з французькою комуністичною партією, яка вірно служить Москві. Уряд СССР дуже заінтересований у тому, щоб Франція не належала до НАТО. Коли б до влади прийшли інші партії, то новий уряд вернув би Францію до НАТО. Отже, перемога ґоллістів у виборах дуже бажана для Москви. Якщо де Голлеві вдалося в розмовах з Брежнєвим переконати вождя КПСС, щоб він звелів французьким комуністам „з пролетарської солідарности" голосувати на виборах за партію де Голля, то це був би великий успіх ґоллістів, бо французькі комуністи мають вплив на робітничі маси.

Провідники французької компартії уміли робити подібні карколомні скоки в минулому і мали послух серед своїх підлеглих.

Наприклад, у 1939-1940 р., коли Сталін був у союзі з Гітлером, французька комуністична партія вела пропаґанду за перемогу Німеччини і привітала німецьке військо при його вступі до Парижу. Французькі комуністи навіть звернулися були до німецьких окупантів з просьбою дозволити їм видавати в Парижі комуністичну газету, обіцяючи свою льояльність супроти Німеччини.

Комуністам тоді пощастило: Гітлер не дозволив видавати газети під німецькою окупацією, і тому історія не збагатилась новим прикладом коляборації комуністів з фашистами.

В поголосках про спроби де Голля прихилити комуністів Франції на свій бік, здається, є частина правди. Адже ж де Голль навесні 1958 року сприяв повстанню французького війська в Альжирі проти уряду республіки, щоб незабаром після того виступити в ролі „рятівника батьківщини". Пізніше він відкинув тих військових старшин, що своїм виступом проти уряду допомогли де Голлеві прийти до влади.

Є відомості, що де Голль, бувши в Москві, пробував дістати для Франції електронічні машини, потрібні для обчислення дії водневої бомби. Уряд ЗДА цих машин не хоче французам продати. Коли б де Голль міг купити ці машини в СССР, то це піднесло б його престиж у Франції: мовляв, дивіться, тепер ми зрівнялися з іншими „атомовими" державами! Та й для французьких комуністів така трансакція була б доказом дружби між Парижем і Москвою, і їм було б легше кликати своїх однопартійців голосувати за партію де Голля у виборах до парляменту.

Viator

Я ТОБІ, НЕЗНАНОМУ...

Здрастуй, мій раптовий,
довгожданий,
Здрастуй, вітре
синьо-золотий,
Обвивайся коло мого стану,
Розсипай нескінчені листи.

Я тобі, незнаному, писала
Зоряну мелодію без слів.
Я тебе, незнаного, кохала,
Як ніхто ще досі не любив.

Дихають фіялки і росинки,
Наче зорі, голубіють в них.
Дав мені букет,
а сам барвінком
Ніжним розстелився
біля ніг.

Ні, нехай не буде
супокою,
У заграви раніші лети!
Не скажу тобі
„прощай" ніколи,
Здрастуй, вітре
синьо-золотий!

ВАЛЕНТИНА НАУМЕНКО
(„Рад. Жінка", ч. 7,
липень 1966)

В. Кедровський

„СУД НАД УКРАЇНЦЯМИ В ЧИТІ"

I.

Знавець українського життя на Далекому Сході та в Сибіру, а також тамошніх подій в роках революції, І. Світ випустив під цим заголовком брошуру на 38 сторінок вісімки. На тлі революційних подій він коротко, але яскраво змалював боротьбу українців за свої національні права й нарешті, як епілог тієї боротьби, суд у Читі над українськими діячами - провідниками національного руху на Далекому Сході й почасти в Сибіру.

Про початки цього руху І. Світ пише:

„З вибухом революції 1917 року українське політичне та громадське життя на Далекому Сході набирає незвичайної швидкости в своєму розвитку. В найдальших закутках Далекого Сходу, де не було навіть чути про українців поставали згуртування українців для національної праці. Рівночасно з цією стихійною акцією виявилася потреба найтіснішого зв'язку з далекою, але все притягаючою до себе Батьківщиною... Появляється кілька українських часописів, з яких тижневик „Українець на Зеленому Клині" за редакцією Д. Боровика ... виявив найбільшу активність у накресленні програми для українського політичного і культурного життя. В Харбіні виходить журнал „Засів", у Хабаровську — часопис „Ранок". Потім у Владивостоці виходить щоденник „Щире Слово". Українці взялися також і до активної політичної праці, зокрема серед військових українців, яких тоді було чимало в рядах колишньої царської армії. Цей український рух спочатку викликав здивування, а потім — спротив не тільки серед правих московських кіл, а й серед соціялістичних, зокрема, большевицьких.

Далі в цій брошурі читаємо:

„Коли у Владивостоці українські військові влаштували величезний травневий похід через місто під жовто-блакитними прапорами, то Совдеп заплямував цей виступ, як „контрреволюційний", бо він, мовляв, порушив єдність революційних сил. Іншими словами похід виявив окремішність українських демонстрантів, що йшли під національним жовто-блакитним прапором, замість під загальнореволюційним - червовим".

Далі автор пише про заснування в травні 1917 року Української Вчительської Спілки і про три з'їзди Українців Далекого Сходу. На останньому З'їзді було створено широкий представницький центральний орган — Український Далекосхідній Секретаріят і ухвалено Конституцію Українців Далекого Сходу. 24 жовтня 1918 р. скликано Четвертий Надзвичайний Далекосхідній З'їзд.

Щоб зрозуміти, якого широкого розміру набрала організація українців на Далекому Сході, дозволю собі подати короткі відомості з матеріялів, які я посідаю, а І. Світ не включив їх у свою брошуру, бо мав на увазі головне читинський суд.

Отже, була створена Крайова Рада і при ній Секретаріят, що керував усіми національними та політичними справами організованих українців на Далекому Сході. Потім були створені крайова Кооператива „Чумак", Видавниче Товариство імени Шевченка, Далекосхідня Видавнича Спілка, Далекосхідня Учительська Спілка, Далекосхідня Поштово-Телеграфічна Спілка, Далекосхідня Залізнична Спілка та Далекосхідня Театрально-Артистична Спілка.

В окружних радах Благовіщенській, Владівостоцькій, Забайкальській, Іманській, Камчатській, Манджурській, Микольсько-Уссурійській, Сахалінській, Слободненській і Хабаровській були зорганізовані місцеві громади. Крім того існували „Просвіти" та культурно-просвітні гуртки.

Успішно почало розвиватися українське шкільництво під проводом віце-міністра національностей у Секретаріяті Далекосхідньої республіки П. Марчишина. „Він був родом з Галичини — пише І. Світ. — Під час війни, як старшина австрійської армії, попав у московський полон ... Революція 1917 року застала його на Забайкаллі, біля м. Хилок. Тут він почав свою українську громадську працю, спочатку нелегальну, а згодом був обраний керівником місцевої громади. Потім увійшов у склад Забайкальської Окружної Ради. Коли голова Ради, С. Шведин, відійшов, П. Парчишин став головою цієї важливої організації, і його запропоновано на посаду віце - міністра Міністерства національностей; пропозицію цю підтримав Секретаріят Далекосхідньої Української Крайової Ради.

„Праця Міністерства національностей розвивалася дуже швидко, почалася підготова до запровадження в життя національно - культурної автономії, згідно з законопроєктом, що вже був готовий до схвалення парляментом ... Тим часом організувалися українські школи в містах: Хилок, Верхнє-Удінську, Читі, Рорзя, Благовіщенську, Свобіднім та Хабаровську. В інших містах українські школи вже існували, хоч, правда, не в повнім розмірі навчання".

Так само на ввесь Далекий Схід і Сибір поширився український військовий рух. Для керування цим рухом створено у Владивостоці Український Штаб.

І. Світ в „Літопису Червоної Калини" ч. І, 1937 р. пише:

Підготова організації українського війська почалася ще за часів уряду Керенського в 1917 році, коли в Харбіні, Владивостоці та на Сибіру формувалися українські військові частини. Це був перший період українських формувань, бо мали вони за ціль допомогу Українській Державі в Европі, це було стихійне бажання підтримати Батьківщину в її тяжкій боротьбі з Москвою, що поволі переходила в наступ на Україну і хотіла за всяку ціну знову приєднати її до Росії".

„В 1919 році — пише далі І. Світ, — розпочався другий період українських формувань, коли українські вояки, розкидані по різних московських частинах, вирішили виконати постанови Далекосхідніх З'їздів, зокрема Другого Українського З'їзду Далекого Сходу, що відбувся в днях 4-8 січня 1918 року в Хабаровську".

(Закінчення буде)

● **Король Таї Фуміфоль Адульдет** і його дружина королева Сірікіт узяли участь у відкритті нової буддійської святині в Лондоні. Разом з ними в цій релігійній урочистості йшли буддійські монахи. Королівська пара з Таї відбуває десятиденну візиту у столиці Англії.

● **Англієць Дейвід Лаферті** встановив світовий рекорд для перебування під землею. Він був під поверхнею землі 127 днів. За те дістав нагороду 1.778 долярів. Попередній, минулорічний рекорд був 126 днів і його здобув француз Антуан Сенні.

Х. Довгалюк

МІСЯЦЮ ЯСНИЙ!

(автентичне)

Астрономія не є новинкою цього дня. Нею цікавилось людство споконвіку. Не так давно один український письменник, дослідник небесних світил писав, що йому вдалося виявити на Марсі людину. Навіть розмовляв з нею. Пригадуєте, як Остап Вишня, раз, наложив собі бінокль на ніс та й побачив на Марсі чолов'ягу, що сидів на самому його краєчку, звісивши ноги.

— Здоров був марсіянцю!
— привітався Остап Вишня.

— Здрастуй, мать сира земля!..

Тепер люди не хочуть на Марс. Остап дізнався, що й там таке саме — готуються до виборів вибирають жінок... Тож тепер люди пхаються на Місяць. Одні з світлого боку, а інші з темного.

Москалі пхаються з темного боку. Так уже повелося, що там, де комуна, там завжди хмара заступає сонце. І вони звикли до того, і тягне їх у темряву.

А ти, місяцю блідолицій, знай, що минулися ті часи, коли спокійно міг оглядати Землю та усміхатися озерам. Тепер подумай про себе, бо людина шукає до тебе шляхів. Це та людина, що плугами зборознила Землю, потоптала її красу, розкраяла її надвоє китайським та берлінським муром і зачадила атмосферу. Початки ти вже знаєш: москалі стріляли тобі в лице ракетою і залишили на ньому шрам. Але не бійся, якось то буде...

Астрологи передбачають, що москалі поселяться на Місяці і перенесуть туди берлінський мур. Тепер той мур розбирають, а на його місце ставлять новий, модерний. Вони мусять відгородити себе від світу, бо всяке живе створіння від них утікає.

Інакша справа з американцями. Вони оглядають Місяць з світлого боку, і не стріляють йому в лице, а делікатно фотографують, шукаючи відповідного ґрунту для своїх фармерів. Тут варто вияснити, що деякі американські фармери незадоволені з того, що уряд не дозволяє сіяти стільки пшениці, скільки їм хочеться, бо, мовляв, перепродукція. За це держава платить їм гроші, але вимагає, щоб викошували на полях бур'яни.

**

Недавно американці висадили на Місяць прилад на трьох ногах. Одна нога мала збити куряву, подібно, як збиває часом на полі розлючений бик. Але трапилася невдача: механічна нога не доконала свого діла, і тоді з Землі дано наказ фотоапаратам.

Фотоапарати показують на фільмі, що під ногами того приладу лежить порох і каміння, а довкола гори, і з темного боку Місяця, де причалила московська ракета, йде якась чотиринога істота, подібна до нашого бика. Мабуть, відчула, що там можуть підрізати її горло і вирішила тікати в американський сектор.

Вчені дали з Землі сигнали, але істота не виявила ніякого послуху. Тоді хтось піддав думку:

— На компютор!

Але як то зробити — не пояснив. Один учений порадив привезти з Мехіко бика, подібного до того, що на Місяці, і використати його як компютор.

Так і зробили. Підлучили до мехіканського бика силу-силенну різних дротів та пристроїв, але тим часом бик на Місяці ліг, мабуть утомився. Пробували його радіосигналами піднести на ноги, а він — ані руш.

Учений з титулом доктора ветеринарії крутнув мехіканського бика за хвіст. То була надзвичайна ідея! Від того заіскрились дроти і електричний струм ударив обом бикам у мозок. Той, що на Місяці, першим зірвався на ноги. Але знову прикрість: вставши на всі чотири, він задер голову догори і побрів хто-зна куди. Тоді доктор ветеринарії, що добре вмів крутити бикам хвости, не чекаючи на компютор, узяв у руки дубця і — трах бика по лобі. І диво: бик на місяці - тиць та і став, немов укопаний!

— Гей — гей! — радісно загукали вчені.

Тепер постала проблема: як зареагує бик на Місяці, якщо підлучити дослідну апаратуру не до мехіканського його колеги, а до трактора, того, що ним фармер оре своє поле. Тут також є певна подібність, бо і бик і трактор тягають плуг, маючи до того нахил.

Привели трактор, долучили до нього все, як слід, і механік почав дослід: відкрив у радіяторі вентиль, і з трактора потекла вода. Дивляться у телескоп, а в бика на Місяці також щось потекло.

Тоді доктор ветеринарії прийшов до висновку, що коли місячний бик має в собі якусь рідину, то, певна річ, на Місяці мусить бути вода. І від радости заспівав:

Ой місяцю, місяченьку...

Але виспіватись йому не дали, бо ще треба було провести дослід із світлом.

Механік улучив в тракторі світло. Це спричинило ще одну несподіванку: у бика на Місяці бризнули з очей струмені вогню і у вигляді тарілок полетіли на Землю.

А люди тепер сушать собі голови: звідки беруться ті літаючі тарілки?!

Бика не можна крутити за хвіст.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(49)

В одному листі Драгоманова, адресованому до М. Павлика, було таке:

„Сей лист передасть Вам чоловік, котрого мої приятелі вважають вірним; він належить до кружка російських соціялістів, а з роду поляк. Вихований він на російській літературі і російськім соціялізмі". Далі Драгоманов писав, що Котурницький „забирається тепер до подібної роботи між поляками, а що йому прийдеться зачепити Галичину і там почати діло, тому ся справа також нас обходить. Треба буде, — писав він, — дбати, щоб був польський соціялізм в Польщі, а руський на Русі, нехай би не було підозріння, що вони хотять відновити Польщу з року 1772, а тільки соціялістичну. Так я думаю, а Ви будете тримати з ними, як вони являться в Галичині з роботою". Згадував також Драгоманів про підмогу в сумі 300 рублів, про видавання в Галичині книжок для Києва, вказував на потребу порозуміння з віденцями в справі перевозу книжок з Німеччини і Румунії, радив зайнятися Буковиною і Угорщиною, де тепер нема таких людей, як ті, що підтримують „Друга". Треба, щоб хтось спеціяльно поїхав до Чернівців. Франко нехай би поїхав до Шіґета і зазнайомився з учениками гімназії, а звідти до Мункача і Унґвара, де міг би записати пісні та передання. Треба одначе їхати з голими руками, без компромітних паперів, випитувати людей, а зібрані етнографічні та економічні матеріяли відсилати негайно до Галичини, бо вони будуть потрібні для окремого збірника, який він хоче видати". Гроші обіцяв Драгоманов прислати, як дістане адресу. Вкінці просив Драгоманов, щоб Франко написав йому, які книжки взяв від Черепахіна, що післав до Чернівців, і чи з грошей ста франків дав щонебудь Павликові.

Цей лист навели ми за проф. Студинським (ст. 60), бо порушена в ньому справа невідома ширшим колам читачів, а вона, як слушно зазначив Студинський, „мала рішальний вплив на дальший розвиток подій".

Котурницький мав адреси Остапа Терлецького й М. Павлика. В першім листі був згаданий Іван Мандичевський. Отже, на основі вислідів ревізії в Котурницького поліція заарештувала І. Мандичевського, і І. Франка; М. Павлика заарештовано аж після його видужання в шпиталі 18-го червня; уп'язнено М. Котурницького, Щасного-Сельського, Остапа Терлецького та Анну Павлик — сестру Михайла.

Львівський суд доручив окружним судам перевести ревізії в учителя Лева Василовича в Сапогові, в о. Лева Шанковського в Дулібах, в Іполіта Погорецького — гімназиста в Дрогобичі, д-ра Мик. Антоневича — учителя гімназії в Перемишлі і в о. Мих. Рошкевича в Лолині. (Отець Лев Шанковський (1834-1900) — дід проф. Лева Шанковського, був папським прелатом і парохом Дуліб на Стрийщині.)

І. Франка переслухано на публічній розправі аж 14-го січня 1878 р. Проф. К. Студинський пише про це так:

„Франко не таївся з тим, що є сторонником соціялістичних засад* — перечив, одначе, немов би колинебудь належав до тайного товариства з соціялістичними цілями і немов би ідеї соціялізму, які, щоправда, сам ісповідує, колинебудь явно пропаґував. З Драгомановим познайомився, коли останній був у Львові, але, окрім літературних зв'язків, не мав з ним ніяких інших зносин. Драгоманів прислав йому сто франків, але тільки на те, щоб закупити часописи".

„На заміт голови трибуналу, що Драгоманов особисто знав Франка і то добре, коли йому доручав місію на Угорщину й Буковину, останній відповів: „Міг мене, а властиво мої погляди знати з моїх творів, які я містив у „Друзі" й у окремих виданнях „Балади і розкази".

„Коли голова трибуналу зауважив, що в судових актах є лист Павлика, писаний до Франка, де Павлик виступав проти інституції подружжя, Франко відповів, що „сього не дочитався в листі Павлика"... А втім в листі Павлика ... добачував Франко не ворожнечу проти подружжя, а схиблене сьогоднішнє виховання жінок і потребу еманисипації. Між іншим се погляди Павлика, я їх не поділяю ..." (ст. 101-102).

Сам М. Павлик заявив, що його лист до Франка, де вміщено трактат про подружжя, мав на меті „склонити дочок о. Рошкевича, щоб, замість мріяти про строї, мужів, кохання, занялися радше пожиточною працею, прим., научанням люду, і в сей спосіб виробили собі незалежне становище".

М. Павлик зазначав, що є соціялістом, одначе до ніякого тайного товариства не належав. Засад соціялізму не ширив, з Драгомановим листувався тільки в літературних справах.

Іван Мандичевський також признався, що „є сторонником соціялізму"... Лист Драгоманова з призначенням для Павлика або Франка приніс якийсь хлопець, а що Павлик лежав у шпиталі, а Франка у Львові не було, того листа не доручено нікому.

* Це подаємо дослівно за акад. К. Студинським. Але пригадуємо, як І. Франко висловився про соціялізм у листі-автобіографії до М. Драгоманова 1890-го року. Там він писав: Процес „скінчився моїм засудженням, хоч у мене не було за душею й тіні того гріха, який мені закидували (ані тайних товариств, ані соціялізму: я був соціялістом по симпатії, як мужик, але далекий був від того, що таке соціялізм науковий) — був для мене страшною й тяжкою пробою". (І, А, стор. 167).

КОРНЕЛЬ НІЩЕМЕНКО

(1893-1966)

Корнель Ніщеменко

При кінці червня помер у Дітройті проф. Корнель Ніщеменко, кол. член Центральної Ради в Києві та активний працівник в політично- суспільній та науково - педагогічній ділянках українського життя. Його відхід у вічність спричинив жаль не тільки в його рідні, але і в усіх, що його знали або з ним співпрацювали.

Його життя, це типовий приклад українця XX ст., якого доля вириває з рідної землі, кидає по різних закутках світу, та вкінці кличе на вічний спочинок у чужій стороні. Він чесно перейшов через земське життя, яке присвятив вповні праці для українства, та залишив по собі добру славу і найкращий спомин.

Корнель Ніщеменко народився 26 вересня 1893 р. в селі Побережка на Київщині, в священичій родині. В його батьків, о. Семена та Євфимії, було 12 дітей. Після закінчення гімназії в 1912 р., Корнель студіював один рік в університеті у Варшаві, опісля три роки в університеті ім. св. Володимира в Києві, який і закінчив у 1916 р. Студіював на історичному відділі Історичного - Філологічного Факультету.

Після закінчення студій покликано його до війська та призначено до офіцерської школи в Одесі. Її начальником був полковник гвардії Михайло Омелянович Павленко, пізніший командир армії УНР. Під впливом розмов з Корнелем Ніщеменком в начальника школи почала оформлюватися українська національна свідомість. На спомин співпраці в тих часах, ген. Омелянович Павленко подарував К. Ніщеменкові баа гато років пізніше, свою книжку про „Зимовий похід" з власноручною присвятою: „Дорогому ученику й учителеві".

В Одесі застала покійного революція. В червні 1917 р. він взяв участь у 2-му військовому з'їзді в Києві, як делеґат військової школи, потім був делеґатом з румунського фронту на 3-ій військовий з'їзд резолюції, якого стали підставою 3-го Універсалу. Він став членом Центральної Ради і директором канцелярії міністерства закордонних справ УНР.

Після Визвольних Змагань, Корнель Ніщеменко переїхав з армією та урядом УНР до Польщі. У Варшаві залишився до 1924 р., працюючи в відділі транспортації й обезпечень компанії „Ллойд". У 1924 р. він переїхав до Чехословаччини. Студіював тут право в УВУ в Празі та економію в Українській Господарській Академії в Подєбрадах. В 1929 р. одержав абсолюторію на Факультеті Права і Суспільних Наук УВУ, та закінчив УГ Академію, одержавши диплом інженера-економіста. При Академії залишився до 1935 р., як асистент, потім, як лектор при катедрі економічної географії. Після ліквідації Академії перебував на Закарпатті. Там працював якийсь час у банку в Ужгороді, учителював в селі Березово б. Хусту, та брав активну участь у подіях, що довели до самостійности Карпатської України. Після її завоювання мадярами, переїхав до Німеччини.

Під час 2-ої війни Покійний далі працював в українських установах. Вчив в українській торговельній школі в Кракові та працював в УЦК в Кракові, опісля у Львові, як секретар господарського відділу.

В роках 1945 - 49 Корнель Ніщеменко перебував у Реґензбурзі. Професорська Рада УТГІ іменувала його доцентом приватної економії і він там працював. Одночасно був учителем в торговельній гімназії. В Реґензбурзі одружився з п. Ярославою Коверко в 1948 р. В 1951 р. переїхав до Америки. Оселився в Дітройті та працював в адміністрації готелю.

Коли перейшов на емеритуру, почав працювати в Школі Українознавства Т-ва „Рідна Школа" в Дітройті. Був заступником директора та учителем історії й географії (1961-66); віддавшися вповні праці над національним вихованням української молоді. Працював до останньої хвилини свого життя: вчив до самого кінця року, питав ще при матурі при кінці травня, тільки не зміг уже прийти на урочистість закінчення шкільного року. Помер від пістряка легенів 25 червня 1966 р.

Похорон бл. п. Корнеля Ніщеменка відбувся 29 червня, з православної церкви св. Покрови в Дітройті. Похоронні обряди перевів о. прот. М. Куданович, який і виголосив в церкві проповідь про християнську толерантність, даючи за взірець Покійного. На цвинтарі „Мавнт Оливет" прощали його нижче підписаний від Школи Українознавства, рідношкільних організацій та Учительської Громади, та п-ні Л. Галяженко від УККА; на тризні згадав про його життя і працю проф. Р. Бжеський.

Всі, що мали нагоду знати Покійного або з ним співпрацювати, шанували його й любили. Всі поважали його за його відданість справі національного виховання нашої молоді, для якої він віддав останні роки й дні свого життя; поважали його за його глибокий патріотизм, за працьовитість і компетентність у навчанні, за розумні й цінні поради. Всі любили його за доброту й чесність, за ніжність і щире серце. Доброта і щиросердечність у відношенні до свого оточення, до своїх молодших товаришів праці та до своїх учнів, це ті чесноти, що їх Покійний мав у найвищій мірі. Коли до того додати ще його незвичайну скромність, його шляхетність і чесність у діях та в відношенні до інших людей, матиме приблизний портрет його особовости й характеру. Хто раз пізнав бл. п. Корнеля Ніщеменка, мусів його поважати й любити,

У націях, які мають свою власну державу, люди з такою освітою, яку мав Покійний (філософія ,право, економія), з таким характером і такою працьовитістю й ідейністю, виходять на найвищі щаблі державного життя. У нас, великі таланти й праця зуживаються, непомітно для оточення, для боротьби за найосновніші та найпримітивніші права українського народу. Це шляхетна боротьба, й історія прославить усіх тих, що брали в ній участь. Корнель Ніщеменко брав у ній участь ціле своє життя, не шукаючи собі ні слави ні нагороди. Він без сумніву належить до найкращих синів України.

Хай Всемогучий Господь запевнить тривкий спочинок свому вірному слузі Корнелеві в місці, де нема болю, скорботи ні зітхання, а тільки безконечне й щасливе життя. Вічная Йому память!

Богдан І. Лончина

Філядельфія, Па.

МУЗИЧНА СТУДІЯ НАТАЛІЇ КОТОВИЧ

А був це останній день червня, коли вакаційні настрої почали нас огортати.

Музична Студія проф. Наталії Котович існує вже повних 16 років. Вже від початку її існування вписувалося також немале число чужинців, в більшості заавансованих учнів, щоб удосконалювати свою гру та музичне знання.

І хоч п. мґр Котович є довголітньою вчителькою в американській місцевій „Сеттлемент Мюзік Скул", то спочатку посвячувала нашій молоді лише два дні науки в тижні, а коли це було невистачальним, то в передостанньому шкільному році поширила ту науку на один день в тижні більше.

В першій частині концерту виступали переважно учні нижчих років, а під кінець цієї частини середньо заавансовані. В цій частині 6 хлопців і 7 дівчат виконували твори різних композиторів, фахово підібраних та приємних для молодих учнів. Всі твори відзначалися головно веселим настроєм, співучістю, танковим ритмом чи інтерпретацією шуму млинського колеса, плюскоту венецької ґондолі, або легко сантиментальною вояцькою піснею. В грі цих дітей було видно добру школу, яка дає солідну основу для заавансованого ступня гри, що проявляється в формі музикального виконування, а не лише читання самих нот. Рівень гри був на загал високий, а дехто з-поміж них виконував своє завдання прекрасно.

Ця перша частина почалася Й.С.Баха: „Прелюдом" ч. 4, ц-моль у дуже добрім виконанні Уляни Кулиняк, а закінчилася першою частиною концерту д-дур „Віваче" Гайдна. Оркестрову партію виконала при другому фортепіяні п. Котович. Солістом був Святослав Макаренко. В його грі проявлялися вироблена техніка і музикальна інтерпретація. А в сольовій композиції Геллера оп. 45, ч. 15, „Вояцька пісня", виказав цей 12-літний хлопець значне опанування ритму.

З признанням мусимо згадати, що в цій першій частині програми виступили також і пописувалися висліддами, може й часами нелегкої праці, учні: Андрій Бадуляк, Давид Пасічник, Мюрін Босачик (ірляндка), Ігор Чорнобіль, Дам'ян Береза, Ширлей Тереба, Зенон Кос, Мотря Чорнобіль, Роксоляна Мак, Марія Білинська і Уляна Береза. Брак місця не дозволяє на ширше обговорення дійсно позитивних вислідів праці вище названих учнів.

Під час перерви групка дівчаток і хлопців вручили пані професорці на сцені прекрасний кіш з квітами та інші дарунки, при чому дякували пані за її труди і змагання допровадити їх до найвищих осягів.

В другій частині Концерту ми почули Й.С. Баха: „Прелюд" ч. 12, д-дур і Хачатуряна: „Етюд" в стилевій інтерпретації 13-літньої, дуже вразливої та музикальної еспанки Марії Діяз. Уляна Кулиняк виступила другий раз і виконала Клементія: „Сонатіну" оп. 36, ч. 5, ґ-дур, усі три частини: „Престо", „Аір Свіс" та „Рондо". Гра її під технічним оглядом вповні відповідала вимогам цього твору. Люба Кос добре і стилево виконала Й.С. Баха: „Прелюд" д-моль, та А. Рудницького: „Тече річка невеличка", проявляючи в Баха контролю гри, а ніжність у виконанні композиції Рудницького. Галя Козак відіграла Бетховена: Сонату оп. 79, „Престо алля Тедеска", та Шопена „Ноктюрн" ес-дур оп. 9, ч. 2. Спеціяльно в Бетховені виявила вона свій музичний темперамент. Марта Куземська (УМІ) відіграла Й.С, Баха нелегку „Дво-голосну інвенцію", ч. 15, ґ-моль, що є короною всіх двоголосних інвенцій, написаною у формі фуґетти. В її грі була пластичність і стиль. Опісля Джорджен Бомберович (словачка) виконала Моцарта „Концерт д-моль" (К. 466, Аллеґро). Її гра під музичним і технічним оглядом вповні відповідала вимогам композиції. Оркестрову партію виконувала при другому фортепіяні пані Котович. Олена Куземська (УМІ) у Клементі: „Градус ад Парнассум" популярна писалася гарно збалянсованою, рівною технікою, шляхетним ударом і темпераментом. Орест Кулиняк у Рахманінова: „Момент Музікаль", Нр. 4, 16, е-моль, виявляв у своїй грі навіть проблиски віртуозности. Публіка його гру сердечно оплескувала.

А на закінчення концерту виступив Антоні Каліск (італієць), студ. Пенсильвенійського університету, з композиціями; Скарлятті: „Соната а-дур" та Алябєв-Лішт: „Соловейко". Скарлятті заблистів перлистою технікою і гарним співучим тоном, а в Алябєва - Ліштa своїм виконанням викликав ентузіязм публіки.

По закінченні вечора довго батьки й гості, між якими було поважне число неукраїнців (італійці, еспанці, ірляндці, китайці та японці) не розходилися домів, віталися з професоркою, дякуючи за її труди. Очевидним було, що і батьки і діти відносяться до своєї пані з сердечністю.

Д-р М. Рибак

Ню Йорк, Н. Й.

З ХРЕСТИН НА ФОНД УНІВЕРСИТЕТУ В РИМІ

25-го червня в церкві св. Юра хрестили свою першу донечку, Любомиру - Оксану відомі нашій громаді панство Віра і Степан Бардиґули. На прийнятті зібрався численний гурт знайомих та приятелів щасливих батьків. В часі гостини, хресний батько Любомири - Оксани, відомий наш підприємець п. Богдан Мороз згадав про нашого Кардинала Йосифа Сліпого та про акцію грошової збірки на фонд Українського Католицького Університету в Римі. На його зазив, гості зложили на повищу ціль суму 151 дол. яку передано до каси Гром. Комітету в Ню Йорку. Жертвували по 10 дол.: Віра і Степан Бардиґули, Марія і Мирон Сітницькі, Богдан Мороз, адв. Роман Олесницький, Юстина Бортник, Ярослав Коструба, Розалія Домбровська, Роман Федорів, Мирон Бойчук, Любомир і Стефанія Гуменюки; по 5 дол. зложили: Ярослав Гуменюк, Марія Приплись, Іван Дудар, Іван Ковальчат, Микола Ховалко, Іван Малець, Іван Хома, Осип Карпінський, Кирило Яцук; по 3 дол.: Параня Лацко; Не забули при тому господарі і їх гості і нашої Церкви. На потреби Української Радіопрограми Отців Василіян зложено 40 дол. Поодиноко жертвували по 10 дол.: Віра і Степан Бардиґули, Параня Лацко, Богдан Мороз; по 5 дол.: Ярослав Коструба і Кирило Яцук. Варто відмітити, що батьки як також новохрещена донечка є членами УНСоюзу, а майже усі гості є членами в рядах та проводах поодиноких Відділів УНС на терені великого Ню Йорку. Добре було б, щоб звичай святкувань родинного характеру получений із жертвенністю на громадські цілі якнайглибше принявся серед нашої свідомої громади.

Н. Н.

Амстердам, Н. Й.

ЩЕ ПРО „ҐРАДУАЦІЙНУ ЗУСТРІЧ"

З огляду на переочення терміну про „Ґрадуаційну Зустріч" в Амстердамі, що мало бути поміщено перед датою 25-го червня, „Свобода" помістила це 2-го липня, зайшла деяка неточність. В програмі не були названі місцеві особи, які мали виступати на згаданій стрічі. Редакція не могла згадати про їх виступ, тому подається коротке доповнення.

На ґрадуаційній зустрічі виступав місцевий парох о. Лев Ліщинський, який провів молитву і виголосив глибоку змістом промову до молоді і батьків, вказуючи на велику небезпеку, яка загрожує людству в теперішнім зматеріялізованім світі, та гаряче закликав молодь до збереження батьківської віри і своєї народности.

За пропущення прізвища в програмі щиро перепрошується о. пароха Л. Ліщинського.

З СТУДЕНТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Васлдвуд Крест, Ню Джерзі. — 16 і 17 липня відбувся тут Товариський З'їзд СУСТА. Участь взяли громади Філядельфії, Нюарку, Ню Йорку та Бальтимора.

Збірка студентів відбулася на пляжі. Товариство провело день в бурхливім Атлантику та при відбиванці. Вечором студенти взяли участь у товариськім вогнику в Лорер Лейк парку. В неділю частина товариства поїхала на водяні лещета. Як попереднього дня збірка відбулася на пляжі. В неділю студенти поєднали працю з забавою.

В Пен Америкен мотелю присутні члени управи СУСТА та представники громад відбули сходини. А. Чорнодольський прочитав привіт від голови СУСТА. Богдана Сацюка, а опісля почалася нарада. На конференції встановлено дату Конференції Середнєшкільників, що відбудеться у Філядельфії 8-го жовтня. Того самого дня у Філядельфії відбудеться Студентська Забава, яку улаштує Українська Студентська Громада Філядельфії для стуентів околиці та гостей. В 1967 році в місяці лютому вібудеться у Філядельфії Баль СУСТА, дохід з якого призначений на Фонд Катедри Українознавства. На сходинах говорилося про подібні студентські з'їзди впродовж літа та шк. року.

З'їзд закінчився пізно по обіді. З'їзд був успішний з організаційного і товариського боку. Подібний товариський з'їзд відбудеться восени на початку грудня в горах. Управа вірить, що студенти повитягають із закутків припорошені лещета та прийдуть занурити їх в сніг.

Л. К.

З нагоди 80-ліття

ПРОФ. Д-РА ЮРІЯ ПАНЕЙКА

свойому дорогому батькові й опікунові, професорові і деканові Виленського Університету, складаю найсердечніші побажання Многих і Благих Літ, та складаю з тієї нагоди пожертву:

50 дол. на Український Вільний Університет у Мюнхені та

50 дол. на Українську Вільну Академію Наук в Німеччині.

Д-р Омелян ДЕРІЙ

КНЯЖИЙ ДАР

Скульптор проф. Сергій Литвиненко 4-го грудня 1963 року, оглядаючи Український Музей-Архів в Клівленді подарував велике погруддя Івана Франка та головку дівчини.

У наслідок наглої смерти сл. п. скульптора, перевезення погруддя Івана Франка затягнулося. Дружина його, пані проф. Надія виконала волю свого Подруга й передала до музею згадані вище скульптури: погруддя і головку дівчини „Панна Леся" — теракота 1954 р., уміщену в каталозі з нагоди 40-ліття мистецької праці скульптора С. Литвиненка в 1963 р.

Для різнородности мистецької творчости Подруга сл. п. С. Литвиненка подарувала ще: композицію „Робітник" — теракота 1963 р. і плоскорізбу невідомого мущини. Крім того портрет Подруга, пензля артиста-маляра Климка.

Всі вищезгадані оригінальні праці перевезені до Музею в Клівленді стараним пані Мирослави Крив'як.

За цей княжий дар, Управа Музею-Архіву, складає найщирішу подяку проф. Надії Литвиненко, яка не лише виконала волю свого сл. п. Подруга, але доповнила ще й іншими родами Його скульптурної творчости.

За управу Музею-Архіву в Клівленді
Леонід БАЧИНСЬКИЙ — голова

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

з великим смутком повідомляє, що в ніч на суботу 6-го серпня 1966 р. несподівано помер

Д-р ЛЕОНІД МИХАЙЛОВИЧ СОНЕВИЦЬКИЙ

член-кореспондент Академії, заступник голови Історичної Секції, секретар Управи, редактор 10 тому Анналів УВАН.

Президія, Управа, Редакція Анналів, історики і науковці інших фахів, згуртовані в УВАН, висловлюють своє щире і глибоке співчуття Родині Покійного.

БРАТСТВО УСС

У глибокому смутку повідомляємо Головну Управу Братства УСС, Товариство ОбВУА і СУВ і всіх Товаришів по Зброї що в середу, дня 27-го липня 1966 року відійшов від нас у Вічність по довгій і важкій недузі Старшина Українських Січових Стрільців і Армії УНР

бл. п. Інж. ВОЛОДИМИР РИБАК

Похорон відбувся 29-го липня 1966 р. з Катедри св. о. Николая в Шикаґо на цвинтар тої ж Катедри.

В глибокому смутку
УПРАВА СТАНИЦІ
БРАТСТВА УСС в ШИКАҐО, Ілл.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІД СМЕРТИ НЕЗАБУТНЬОЇ

св. п. СОФІЇ ГАРАСЕВИЧ

відслужена буде

у п'ятницю, дня 12-го серпня 1966 р.
о год. 7:30 вранці
в церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ
в НЮАРКУ Н. Дж.

СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

Просимо про молитви за спокій душі Дорогої Покійної.
РОДИНА

Йонкерс, Н. Й.
З ДІЯЛЬНОСТИ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Крім цілоденної української парохіяльної (8 кляс) школи, яка має велике значення для нашої громади і цілого міста Йонкерс, існує ще при парохії св. Михайла — Українознавча Школа, вже понад 10 років. Хоча наука відбувається по суботам, то за 32 дні навчання 95 дітей від 1-ої до 8-ої кляси побирало лекції з релігії, з української мови, літератури, історії, укр. культури, географії та співу з повним успіхом, завдяки свому неструдженому директорові Олександрові Кулиничеві.

11-го червня відбулося закінчення шкільного року в авдиторії пар. школи. Завдяки патронатові о. дек. Клоса наука відбувається в парох. школі. По молитві переведеній о. П. Бумбаром, дир. Кулинич роздав свідоцтва: 11 з визначним поступом, 22 з дуже добрим, решта з добрим та достаточним.

Представник Шкільної Ради УККА проф. Юрій Спільниченко вітав численно зібраних родичів та дітей та представив вагу українознавчих шкіл для нашого народу.

У мистецькій частині учениники 8-ої кляси (уч. Орест Мороз — керівник, уч. Богдан Сохан — рецитатор - оповідач) виконали „Слово о полку Ігоревім" в оформленні лялькового театру — постановки проф. Ярослави Кіналь, яка викладає укр. культуру в школі. Музичний провід спочивав у руках д-ра О. Сохана. Варто згадати, що історичні персоніфікації ляльок та оформлення сцени — зробили самі учні та учениці. Це мистецьке виконання подобалося авдиторії. Дальша частина програми ішла під кличем „Поклін Іванові Франкові". Реферат виголосив уч. Богдан Футала. Деклямували твори Франка: Христя Возняк, Тарас Борковський, Олег Кудрик та Люба Слойка. Низку пісень виконав шкільний хор під орудою проф. О. Кулинича. Другу частину концерту підготовили проф. О. Кулинич та проф. Марія Саламон.

По тій офіційній частині відбулося приняття для дітей.

Є надія, що в слідуючому шкільному році, число учеників переступить число сто.

25-ЛІТТЯ АКТУ 30-го ЧЕРВНЯ 1941 р.

Наша громада за стараннями Осередку СУМА, який носить назву „Ім. 30-го червня" та при співучасті Організацій Визвольного Фронту та Пласту, відзначила чвертьстоліття Акту відновлення Української Держави академією в дні 25-го червня у шкільній авдиторії.

Почато імпрезу апелем Юного СУМА, в програмі якого були відчитані важніші документи Тимчасового Уряду та наших Владик обох Церков. Святочну доповідь виголосив д-р О. Соколишин з Ню Йорку, який крім історичного матеріялу подав пару критичних завваг історично-політичного характеру. Мішаний хор ім. Лесі Українки під дир. проф. О. Кулинича відспівав низку пісень. Слідували також деклямації членів Пласту та Юного СУМА та більша збірна рецитація Юного СУМА в підготовці п-і Олени Футала.

Свято закінчено співом національного гимну.

Велика авдиторія була досить заповнена. А до того слід згадати, що половина приявних була сама молодь СУМА, Пласту, як і без однострої̈в. За це належиться признання організаторам цієї імпрези

С. К.

ЗА ДИКТАТОМ КОМПАРТІЇ

Сцена із сесії Верховного Совєту СССР, що мав би бути совєтським „парляментом": угорі сидять М. Підгорний та А. Косиґін, першого з яких „обрано" знову на „президента" СССР, чи пак голову Президії Верховного Совєту, і другого на прем'єра СССР. В самім низу генеральний секретар ЦК Комуністичної Партії Совєтського Союзу Леонід Брежнєв, на пропозицію якого відбувалися „вибори" Підгорного, Косиґіна, Ради Міністрів СССР та Президії Верховного Совєту. Всі справи зв'язані з порядком нарад Верховного Совєту були вирішені пленумом ЦК КПСС, що відбувся в понеділок 1 серпня безпосередньо перед відкриттям сесії Верховного Совєту, у вівторок 2 липня ц. р.

Джамайка, Н. Й.
З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

Школа Українознавства у Східньому Квінсі з осідком в Джемейці, закінчила третій шкільний рік 18-го червня. Багато батьків та запрошених гостей мало змогу подивитися на попис шкільних дітей та провести час в приємній товариській атмосфері.

Офіційну частину свята відкрив директор школи мґр. З. Івасиків, який, привітавши присутніх, ствердив, що праця в школі розвивається задовільно і висловив надію на ще кращі успіхи в будучому. Д-р М. Галій, опікун найстаршої кляси, прочитав реферат, посвячений пам'яті Івана Франка в 50-ту річницю його смерти, після чого слідували деклямації, декілька пісень та вправи до українських мелодій.

Підготовкою вправ як і попереднього року зайнялася пані Стефанія Чорна. Приємною несподіванкою для присутніх був виступ Олі, Ірини та Лярисн Кендзєраві - Пастухів з Бабилону, Лонґ Айленд, які виконали ряд українських мелодій на бандурах. Молоденькі дівчатка - бандуристки як теж і всі дівчатка-учениці школи виступали в національних строях, що справляло приємне враження. Після роздачі свідоцтв відбулося прийняття для присутніх, які мали змогу зустрітися з давніми знакомими, пізнати нових приятелів та за гутіркою, а діти за забавою, провести приємно час.

Слід згадати, що 20-го травня 1966 р. місцева протестантська церква, з приміщення якої користає наша школа, святкувала ювілей свого існування. Пастор церкви, реверенд В. Нелсон, який при кожній нагоді висловлює своє признання нашій школі та який став щирим приятелем нашої громади, запросив на святочний обід шкільну дітвору, учителів та пластових виховниць. Після обіду, наші діти одягнені в національні строї відспівали низку українських пісень, а пластова група вивела два хороводи. Пластун-розвідчик Юрій Івасиків, учень нашої школи, виголосив в англійській мові інформативну доповідь про Україну, її нарід та стремління нашого народу до самостійности. Було помітно, що доповідь прийняли присутні прихильно, виступи наших дітей виповнена по береги заля нагородила рясними оплесками.

Від осени 1965 р. наша школа примістилася в просторому вигідному ясному та теплому будинку. У зв'язку з кращими обставинами виховна праця над нашими дітьми покращала. Для шкільних та громадських імпрез до диспозиції є велика заля зі сценою і з кухонним устаткуванням.

В жовтні 1965 р. засновано два дівочі пластові гуртки, які розвивають свою діяльність під вмілим проводом сестричок Арети Коваль та Катрусі Нич. Деякі з наших новачок перейшли вже до новацтва на Святі Весни 19-го червня, а багато наших пластунок зареєструвалося до табору в Іст Четгем.

В наступному шкільному році плянується придбати ще хоч одну учительську силу, збільшити число кляс та зорганізувати хлоп'ячий пластовий гурток. Деякі батьки, ентузіясти українського музичного мистецтва, роблять заходи в напрямку відкриття школи гри на бандурі.

В. Н.

10 УКРАЇНСЬКИХ ФУТБОЛІСТІВ У ЗБІРНІЙ СССР

Варшава. — Як подало варшавське „Наше слово" з 10-го липня, у склад збірної футбольної команди СССР, що брала участь у міжнародних змаганнях за першенство світа у грі копаного м'яча, увійшли десять представників України, в більшості змагуни київського „Динамо".

Англійські спортивні журналісти уточнили оголошений перед фінальним матчем склад символічної збірної світу. Ось він: воротар Бенкс (Англія); захисники — Санчис (Іспанія), Шульц (ФРН), Мур (Англія), Марзоліні (Арґентіна); півзахисники — Бекенбавер ФРН), Р. Чарльтон (Англія), Воронін (СРСР; нападаючі — Бене (Угорщина), Ейсебіо та Сімоес (обидва — Португалія).

Пасейк, Н. Дж.
РІЧНИЙ ВИСТУП УЧНІВ ШКОЛИ УМІ

На закінчення шкільного року по усіх школах УМІ в Америці відбуваються виступи учнів, на яких молодь продемонстровує перед своїми батьками та громадянством своє знання, набуте впродовж цілого року.

Не має двох слів, що тій молоді, яка вчиться музики в школах УМІ, належиться велике признання за її працю, коли зважити, що крім науки в публічних школах вона навантажена різними обов'язками в Пласті, СУМ і, Школах Українознавства та інших молодечих організаціях, а все таки знаходить час і охоту, щоб продовжувати та поглиблювати своє музичне знання. Велика у цьому заслуга батьків, які працюють зі школою, не жаліють ні труду, ні грошей, розуміючи вагу музики ва її вплив на духовий розвій молодої людини.

Дня 12-го червня 1966 відбувся річний виступ учнів школи УМІ в Пасейку, при співучасті шкіл Нюарку й Елізабету, у якому брали участь учні кляс фортепіяну і скрипки учителів Т. Богданської, З. Гнатик, Д. Каранович, Г. Клим, М. Кривокульської, В. Цісика і О. Чипак.

Не є завданням ані ціллю цього звідомлення обговорювати гру кожного учня, що виступав на концерті (усіх точок програми було 30), бо тут йде про учнів, що ставлять щойно перші кроки на цьому полі; одне, що треба підкреслити — це те, що молодь, якаописувалася, є з малими винятками дуже талановита і музикальна і при солідній праці зможе осягнути ту ціль, до якої вона стремить, а яка просвічує їй десь на далекому овиді. Слухаючи поодиноких точок, що їх виконували початкуючі аж до більше заавансованих учнів, ми мусіли подивляти ту жертвенну працю учителів та їхнє старання передати своїм учням усі тайни музичного мистецтва, впоїти в них потрібне знання, щоб вони могли зрозуміти багатство та красу музичної мови. А слухали ми речей, що вимагали доброї техніки і драматичної експресії і динамічного тінювання й усіх тих чинників, які взяті разом дають в цілості образ поправно виконаного музичного твору.

Учні в загальному вив'язувалися бездоганно зі своїх завдань, виявляючи добру музикальність та солідність у випрацюванні відіграних творів.

Концерт згромадив досить велике число осіб, головно рідні та знакомих молодих виконавців. Управительці Школи УМІ в Пасейку, пані О. Чипак вдячні учні вручили китиці квітів, як подяку за її труд і працю.

Іван Недільський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

ЧЕТВЕР, 11-го СЕРПНЯ 1966 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Укр. Нар. Дому — 316-ий Відд. о год. 8-ій веч. Порядок нарад, як звичайно, включно з вплачуванням чл. вкладок. Чисельна участь членів побажана. — Управа.

П'ЯТНИЦЯ 12-го СЕРПНЯ 1966 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 371-ий Відд. о год. 8 веч. в малій залі Січового Дому. Прохається членів прибути на збори і вирівняти свої залеглі вкладки. — Ю. Баранюк, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва За... іч — 155 Відд. о год. ... веч. в УНДомі при 760 Стейт Ст. Закликається всіх чл. прибути на збори, на яких будуть обговорювані пляни святкування 60-літнього ювілею Товариства. — М. Степаш, предс., М. Колодій, рек. секр., М. Фединишин, секр.

ТАРЗАН, ч. 5665. Ворожа стріла до Тарзана!

Останній живий чоловік із знищеного села помер на Тарзанових руках, бубонячи про нищівний терор...

Стурбований Тарзан вирішив поінформуватися в цій справі у ватажка найблищого села, приятеля - тубільця, Кюдемі.

Він підійшов до паркану і самовпевнено повідомив про свою присутність... Але нагло ворожа стріла прошибнула попри його плече!